

بررسی کمبود فضاهای اجتماعی در شهر و ایجاد فضاهایی جهت تعامل

ناصرحسین زاده: دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد مرودشت- کارشناس پژوهش شهرداری شیراز

حسین برنایی: کارشناس ارشد مدیریت آموزشی- رئیس گروه مطالعات و پژوهش شهرداری شیراز

عیسی حسن زاده: دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت شهری - کارشناس ترافیک منطقه ۱۰ شهرداری شیراز
چکیده:

فضاهای شهری و ارتباط جمعی در طول تاریخ نقش مهمی در زندگی ساکنین داشته و به عنوان مرکز ارتباط و تحول در شهرها عمل کرده است. در دوران مدرن، با تغییرات عمیقی که در تمامی ابعاد زندگی و سکونت رخ داده، بخش عمده ی فضاهای شهری به مکان‌های سودا زده تبدیل شده و تحت تاثیر نیروهای بازار در خدمت منافع جریان‌های محدود قرار گرفته‌اند. در واقع، عقلانی سازی که از ثمرات دوره روشنگری است، به عقلانیت روش‌ها، ابزار و فن‌آوری محدود شد. انعکاس این عقلانیت یک سوبه یا «عقلانیت ابزاری»، و نمود آن را می‌توان در دیالکتیک انسان، جامعه و طبیعت جستجو کرد که نتیجه آن، تلاش انسان برای غلبه بر طبیعت و وارد نمودن خسارت‌های فراوان به آن است. اما در عین حال شهرها و فضاهای شهری به عنوان یکی از پدیده‌های پیچیده‌ی بشری شناخته شده‌اند که عوامل بسیار زیادی در شکل‌گیری آن، تاثیرگذار بوده‌اند که بعضا ناشناخته مانده‌اند.

بنابراین عوامل و نیروهای مختلفی در تحول و تغییر شکل کالبدی شهرها موثر هستند. در صورتی که شهر، متشکل از ساخت اصلی و ساخت غیر اصلی فرض شود (بزرگر، ۱۳۸۲) هر دو بخش تحت تاثیر عواملی همچون شرایط طبیعی و اقلیمی، نیروهای اقتصادی و مالی، نیروهای سیاسی و مدیریتی و نیروهای اجتماعی و فرهنگی دچار تحول و تطور می‌گردند. بدیهی است هدایت تحولات شهر در قالب اجرای طرح‌های توسعه شهری، نیازمند دانش کافی از چگونگی تاثیر این عوامل در تولید فضاهای شهری است. از طرفی دیگر، یکی از محورهای آشنایی با ساز و کار تغییرات شهری، شناسایی نیروهای موثر بر تغییرات شهری و آگاهی از بازتاب‌های این نیروها بر بافت کالبدی و رفتارهای شهروندان شهرهاست. این مقاله به لحاظ هدف، یک تحقیق کاربردی است که با استفاده از نتایج تحقیقات به عمل آمده سعی دارد برای ایجاد یک فضای شهری سرزنده و با هویت که به ارتقای سطح زندگی انسان کمک کند تلاش کند.

از نظر روش نیز این تحقیق یک تحقیق کاوشی- میدانی است و سعی در کشف و آشکارسازی روابط موجود میان متغیرها را دارد. هدف این تحقیق کشف متغیرهای معتبر در فضاهای شهری، کشف روابط میان متغیرهای فضاهای شهری و ایجاد زمینه برای فعالیت‌های علمی بعدی است.

واژگان کلیدی: فضای شهری، کمبود، ایجادتعمامل